

10. Хоббі Ю. С. Екстрадиція як кримінально-правовий інститут: проблеми визначення та застосування. *Українська поліцейстика : теорія, законодавство, практика*. 2021. № 1 (1). С. 159–164.

Луцюк Дар'я Павлівна,

слідчий відділу розслідування злочинів у сфері транспорту СУ ГУ НП у м. Києві

Коршикова Тетяна Василівна,

старший викладач кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, доктор філософії

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТЕХНІКИ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД

Дорожньо-транспортна пригода (далі – ДТП) – це злочинне порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації автотранспорту, трамваї, тролейбусів, тракторів, самохідних машин або інших механічних транспортних засобів, унаслідок чого заподіяно середньої тяжкості, тяжкі тілесні ушкодження чи заподіяло смерть потерпілого [4, с. 441].

Першочерговою слідчою (розшуковою) дією при розслідуванні ДТП є огляд місця події, який прийнято поділяти на підготовчу, робочу та заключну стадії [5, с. 336]. Огляд місця події, як самостійна слідча (розшукова) дія проводиться, виходячи із загальних вимог кримінального процесуального закону і відповідно до рекомендацій, розроблених криміналістикою.

З огляду на динамічність дорожньої ситуації, швидку зміну умов та ризик втрати доказів, традиційних методів огляду часто недостатньо для забезпечення повноти й об'єктивності доказового матеріалу. Саме тому у практиці досудового розслідування дедалі ширше застосовуються сучасні технічні засоби криміналістики, які дозволяють підвищити точність вимірювань, деталізацію фіксації та ефективність подальшої реконструкції події. Використання

інноваційного обладнання забезпечує не лише документування фактичних даних, а й створення можливостей для їхнього комплексного аналізу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Нижче наведено основні сучасні засоби криміналістичної техніки, що застосовуються під час огляду місця дорожньо-транспортної пригоди.

Сучасні цифрові камери та відеозаписи дають змогу детально зафіксувати дорожню обстановку, положення транспортних засобів, сліди та пошкодження, що підвищує точність доказів [2, с. 24-26].

Під час оглядової стадії огляду місця події безпілотні літальні апарати (далі – БПЛА) використовуються для здійснення фотографування, відеозапису та 3D сканування території, транспортних засобів, людей предметів, слідів та їх взаємного розташування. Фотографування та відеозапис за допомогою квадрокоптера виключає помилки під час фіксації, що пов'язані з суб'єктивними чинниками при проведенні вимірювань, також дозволяє значно зменшити час всього процесу фіксування взаємного розташування транспортних засобів чи їх окремих частин, слідів чи інших об'єктів, що мають відношення до ДТП. Проведені таким способом фото- та відеозйомка займають обмежений час, тому зменшують час затримки руху транспорту. Фотозйомка ДТП за допомогою БПЛА здійснюється за допомогою таких способів: 1) маловисотної зйомки (від 10 до 120 метрів); 2) висотної (на висоті більше ніж 120 метрів); 3) вертикальної, при якій оптична вісь об'єктиву фото- або відеокамери спрямовується під кутом 90 градусів до поверхні землі; 4) вертикальної висотної (на висоті більше ніж 120 метрів); 5) перспективної (при якій оптична вісь об'єктиву фото- або відеокамери спрямовується під кутом 25-65 градусів до поверхні землі; б) перспективної видової, яка здійснюється на висоті більше ніж 120 метрів над поверхнею землі зі спрямуванням оптичної осі об'єктиву фото- або відеокамери під кутом 25-65 градусів до поверхні землі [3, с. 318].

Окремо слід зазначити, що за допомогою встановленого на БПЛА 3D сканера, можна зробити тривимірне зображення, а в подальшому і 3D-модель місця ДТП. Таке фіксування відбувається відносно швидко, а створення завдяки програмному забезпеченню 3D моделі місця ДТП дає змогу

детально вивчати на будь-якому етапі досудового розслідування кримінального провадження, використовувати отримані дані при проведенні експертиз, чи слідчих експериментів (розміри, розташування об'єктів, так звані прив'язки, вимірюються з найменшою похибкою, що виключає вплив суб'єктивних чинників) [6, с. 236]. Віртуальна реконструкція місця ДТП дає змогу досліджувати обстановку на місці події, послідовність учинення злочину та причинно-наслідковий зв'язок. Саме при огляді місця події за допомогою фотограмметричного 3D сканування здійснюється об'єктивна й деталізована фіксація місця аварії, демонструє взаємне розташування транспортних засобів, їх відокремлених частин, слідів заносу та гальмування, положення потерпілих осіб [1, с. 282–283].

Використання БПЛА під час проведення огляду місця дорожньо-транспортної пригоди надає слідчому можливість вирішувати наступні завдання: 1) більш точно встановлювати вид ДТП за способом чи формою виникнення події; 2) детально досліджувати обстановку та місце події (рельєф проїжджої ділянки руху, точне місце зіткнення, інтенсивність руху, зону видимості та ін.); 3) визначати спосіб порушення правил дорожнього руху кожним учасником ДТП; 4) фіксувати механізм утворення слідів (за допомогою телеметрії чи компаса визначати точне розташування транспортних засобів та їх окремих частин, слідів гальмування чи заносу, слідів, які виникають від зіткнення з перешкодою чи перекиданням транспортного засобу); 5) здійснення спостереження за особами чи транспортними засобами, які намагаються зникнути з місця пригоди та ін.

Сучасні інноваційні технології в криміналістиці активно розвиваються, і дедалі більше технічних засобів стає доступними для практичного використання. Застосування 3D-сканерів, дронів, Time-of-Flight камер, фотограмметрії та інших цифрових методів дозволяє швидко, точно та об'єктивно фіксувати місце ДТП, зберігати докази та моделювати події. Це значно полегшує роботу слідчих, підвищує якість розслідувань і сприяє більшій надійності судових висновків. Використання сучасної криміналістичної техніки стає не лише перспективним, а й необхідним напрямом у досудовому розслідуванні ДТП.

Список використаних джерел

1. Баранчук В.В. 3D сканування як спосіб фіксації місця злочину: переваги і недоліки. *Юридичний науковий електронний журнал*. Одеса, 2020. № 16. С. 282–283. URL: https://cms.legal-journal.eu.edu.ua/uploads/6_30_37c6f5a9f7.pdf (дата звернення: 22.11.2025).
2. Ключев О. М. Огляд місця події: методичні рекомендації. Київ : НАВС, 2020. С. 24–26.
3. Морозовський Д.Ю. Застосування квадрокоптерів (дронів) при проведенні огляду місця ДТП. *Новітні технології в автомобілебудуванні, транспортні і при підготовці фахівців* : наук. практ. конф. (Харків, 27-29 жовт. 2021 р.). Харків : ХНАДУ, 2021. С. 318–320.
4. Настільна книга слідчого : наук.-практ. видання для слідчих та дізнавачів / М.І. Панов, В.Ю. Шепітько, В.О. Коновалова та ін. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Ін Юре 2007, 441 с.
5. Салтевський М. В. Криміналістика (у сучасному викладі) : підручник. Київ : Кондор, 2005. 336 с.
6. Тетерятник Г. К. Проведення огляду місця події в умовах надзвичайних правових режимів. *Право і суспільство. Кримінально-процесуальне право та криміналістики*. 2022. № 3. С. 233–236. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2022/3_2022/36.pdf (дата звернення: 22.11.2025).